

кожного виконавця є доволі унікальним. У репертуарі В. Кемпфа можна виявити певні ключові сонати, до яких він неодноразово повертався протягом виконавсько-концертної діяльності. К. Аррау, окрім фортепіанної, звертався й до камерно-інструментальної музики, а А. Брендель записав усі фортепіанні твори німецького майстра.

Ю. Касіч

ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ РОМАНТИЧНОГО СВІТОСПРИЙНЯТТЯ В. ФІЛІПЕНКА У ФОРТЕПІАННІЙ П'ЄСІ «ДО ТЕБЕ»

Yu. Kasich

REFLECTION OF V. FILIPENKO'S ROMANTIC WORLD PERCEPTION IN THE PIANO PLAY "TO YOU"

Нині надзвичайно актуальним є питання популяризації сучасної української музики. Попри вагомі досягнення українських митців, деякі з їх творів не завжди стають предметом уваги музикознавців і, відповідно, не набувають належної оцінки, що суттєво впливає на недостатнє визнання певних композиторів у культурну спадщину та подальший розвиток національної музичної культури. Яскравим підтвердженням цьому є творчість Віталія Аркадійовича Філіпенка — видатного українського композитора, художня цінність творчого спадку якого ще недостатньо вивчена.

Творчій доробок В. Філіпенка налічує вокальні твори, музику до фільмів, українського балету на льоду, хореографічних постановок, а також твори для хору, симфонічного оркестру, фортепіано тощо. Музика композитора привертає увагу не тільки фахівців, а й широкого загалу слухачів завдяки своїй щирості, надзвичайній чутливості, безпосередності, ліричності.

Здається, що доля із самого народження спрямовувала В. Філіпенка на шлях до композиторської творчості. На формування творчої особистості митця вплинули не тільки виявлені в дитинстві надзвичайні музичні здібності, приклад батьків-музикантів, відвідування філармонії, оперного театру, а й заняття з А. Ямпольською в музичній школі при Київській консерваторії, М. Кузьмим у Київському музичному училищі ім. Р. Глієра та К. Михайловим у Київській консерваторії, після закінчення якої В. Філіпенко присвятив своє життя композиторській творчості. Блискуча рекомендація П. Майбороди для вступу до Спілки композиторів України (1968) стала для В. Філіпенка напуттям, яке надихало композитора на подальші творчі пошуки.

Композиторську спадщину майстра складають різножанрові твори, найвідомішими з яких є симфонічна поема «Батьківщина» (1981), хорові твори «Любіть Україну», «Україно, зоре моя» (1991), «Концертний вальс» (1980) для естрадно-симфонічного оркестру тощо. Сам митець відзначав як значущий опус своєї творчості кантату для хору а cappella на вірші Л. Татаренка «Чорнобильські дзвони». На думку канд. мист., засл. діяча мист. Г. Степанченко, цей твір став визначним «внеском у сучасну українську хорову культуру».

Улюбленим різновидом творчості В. Філіпенка є різнохарактерні пісні та романси (понад 200 творів), у яких автор продовжив розвивати традиції свого батька А. Філіпенка у сфері музичного інтонування віршів. Відзначені першими преміями на 15 міжнародних конкурсах (1961–1997) пісні В. Філіпенка є популярними серед

відомих українських виконавців, таких як В. Білоножко, Д. Гнатюк, Р. Кириченко, М. Кондратюк, Д. Петриненко, тріо Мареничів та ін. Особливою популярністю серед слухачів користуються пісні «Київ — моя любов», «Поле моє, поле», а серед 7 оперет — твір «Зоряний час».

Як талановитий піаніст В. Філіпенко не міг обійти увагою написання фортепіанних творів, частим виконавцем яких був сам автор. Серед фортепіанних творів, найвідомішими є «Токата» (яка з 1968 року стала обов'язковим твором на конкурсі ім. М. Лисенка), Соната-поема (1967) і концертна п'єса «До тебе».

В. Філіпенко створив чимало музичних шедеврів, серед яких особливо виділяється твір «До тебе». Ця композиція вирізняється глибоким ліризмом, ніжністю та емоційною виразністю, що робить її унікальною в сучасному музичному просторі. П'єса «До тебе» написана до срібного ювілею подружнього життя композитора й присвячена дружині Тетяні Олександрівні, яку кияни знають як ведучу Київської філармонії. Існують кілька варіантів виконання п'єси — соло, з оркестром, з різними за складом ансамблями. Уперше п'єса прозвучала у виконанні автора в Палаці «Україна» з Президентським оркестром під керівництвом А. Молотая. Виконуючи роль лейтмотиву у фільмі «Театральний сезон», музика п'єси допомагає розкрити головним героям не висловлене, те, що залишилося «за кадром».

У сольному фортепіанному варіанті п'єси відчувається хист композитора-пісняря, майстерність створення пролонгованих мелодійних фраз, а також простежується вплив творчості Ф. Шопена (улюбленого ще з юнацьких часів композитора В. Філіпенка), що проявляється у вокалізації тематичного матеріалу, використанні арпеджованого «шопенівського» акомпанементу, прозорості фактури, гармонійному забарвленні, інтонаційній схожості, фразуванні, драматургічній побудові, динамічному розвитку й особливо — у втіленні овіяного романтикою художнього змісту. Ця алюзія відсилає нас до шопенівських ноктюрнів і демонструє суголосне з геніальним польським мелодистом романтичне бачення світу.

У фортепіанних творах В. Філіпенка віддзеркалилися не тільки величезний діапазон його піаністичного обдарування, а й талант композитора-мелодиста та митця-романтика, здатного відтворювати в музиці найтонші прояви внутрішнього світу. Надзвичайно ніжна, задушевна, щемлива, натхненна імпровізація «До тебе», у якій композитор відтворив своє піднесене відношення до жінки, нікого не залишає байдужим. Це — присвята всім жінкам, любовна лірика у вищому прояві, гімн Любові як сенсу життя на Землі.

Х. Юрко

СЕМАНТИЧНІ АСПЕКТИ ТЕМБРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРАБАСУ В КОНЦЕРТІ ДЛЯ КОНТРАБАСА ТА СТРУННОГО ОРКЕСТРУ H-MOLL ЗОЛТАНА АЛМАШІ

Х. Yurko

SEMANTIC ASPECTS OF TIMBRAL ORGANIZATION OF THE DOUBLE BASS IN THE CONCERTO FOR DOUBLE-BASS AND STRING ORCHESTRA IN H-MOLL BY ZOLTAN ALMASHI

Концерт Золтана Алмаші для контрабаса з оркестром h-moll (2014), присвячений київському контрабасисту Назарію Стецю. Цикл складається з восьми частин, кожна з яких має власну назву: «Елегія», «Інтерлюдія», «Мультифільм», «Техно»,